

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

04 noiembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,

judecători – Timofti Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Toma Nadejda, Moraru Petru,
 a examinat în ședință, fără participarea părților recursul ordinar declarat de către
 inculpatului Balan Veaceslav cu avocatul său Rogut Anatolie, împotriva deciziei
 Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 30 aprilie 2014, în cauza penală în
 privința lui

Balan Veaceslav Valentin, născut la 02 iulie 1981, în
 mun. Chișinău, dom. în mun. Chișinău, str. Petrarilor
 14/1, ap. 27.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 28.09.2012 – 10.04.2012 (prima instanță).
2. 18 mai 2012 – 30.04.2014 (instanța de apel).
3. 18.07.2014 – 04.11.2014 (instanța de recurs ordinar).

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi din 10 aprilie 2012, Balan Veaceslav a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, din motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală, Balan Veaceslav a fost pus sub învinuire pentru faptul, că la 14 aprilie 2011, aproximativ la ora 15:30, fiind privat prin hotărârile Judecătoriei sect. Centru, mun. Chișinău din 02 martie 2010, 20 octombrie 2010 de dreptul de a conduce vehicule pe un termen de 6 luni, a condus mijlocul de transport de model „Volvo FH12-460” cu n/î C KO 952, pe traseul republican R-2 Chișinău-Bender în direcția mun. Bender, avînd viteza de deplasare, conform raportului de expertiză autotehnică, mai mult de 100 km/h, fiind în raza km. 34 al traseului republican R-2 Chișinău-Bender a tamponat mijlocul de transport de model „Suzuki Grand Vitara” cu n/î C QM-431, condus de cet. Sleptov Sergiu, prin urmare încălcînd prevederile Regulamentului Circulației Rutiere și anume:

- art. 10 alin. (2) pct. a) „Persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria (subcategoria) din care face parte autovehiculul condus”;

- art. 45 alin. (1) „Conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită”;

- art. 45 alin. (2) „În cazul în care în limita vizibilității apar obstacole, care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”;

- art. 47 alin. (1) lit. b) „Limitele maxime de viteză a vehiculelor pe drumurile publice în afara localităților: 110 km/h - pe drumurile semnalizate prin indicatorul 5.4; 90 km/h - pe celelalte drumuri;

- art. 47 alin. (2) lit. c) „În afara localităților, în funcție de categoria vehiculelor, limitele maxime de viteză pentru camioane la care masa maximă autorizată depășește 3500 kg, pe drumurile semnalizate prin indicatorul 5.4- 90 km/h, pe celelalte drumuri -70km/h;

- art. 49 „În funcție de viteza de deplasare, conducătorul de vehicul trebuie să lase liber un spațiu (distanță) față de vehiculul precedent care, în caz de frînare bruscă a acestuia, i-ar permite să oprească evitînd coliziunea”.

În rezultatul impactului, pasagerul din automobilul de model „Suzuki Grand Vitara” Borsenco Vladimir a suferit leziuni corporale în formă de plagă contuză fronto - temporară pe stînga, excoriații și edem în regiunea feței, fractura arcului C5 (amielică), care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 401 din 12 aprilie 2011 se califică ca vătămări corporale medii.

Acțiunile acestuia, de către organul urmărire penală au fost încadrate în baza art. 264 alin. (1) Cod penal – încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale și a sănătății.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apel de către:

- Procuror, care a solicitat casarea acesteia și condamnarea lui Balan Veaceslav în baza art. 264 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 300 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, invocînd că instanța de judecată incorect l-a achitat pe Balan Veaceslav, considerînd că inculpatul a încălcat mai multe puncte din Regulamentul Circulației Rutiere, fapt care a fost demonstrat în instanța de fond prin probele prezentate;

- partea vătămată Borsenco Vladimir, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței, rejudecată cauza cu pronunțarea unei noi sentințe potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie stabilit vinovatul de comiterea infracțiunii penale prevăzute la art. 264 alin. (3) Cod penal și condamnat potrivit sancțiunii prevăzute la articolul respectiv. În motivarea apelului partea vătămată a invocat că, vinovat de comiterea accidentului se face Sleptov Sergiu deoarece conducătorul automobilului „Suzuki Grand Vitara”, care înainte de a ieși de pe un drum secundar era obligat să se asigure că traseul central era liber de orice mijloace de transport și dacă se deplasa vre-un automobil urma să cedeze trecerea și numai în acest caz avea dreptul să iasă pe traseu. Faptul, că automobilul „Suzuki Grand Vitara” a fost lovit din spate fie chiar din dreapta, fie din stînga demonstrează, că Sleptov Sergiu nu a cedat trecerea automobilului condus de Balan Veaceslav. Expertul auto nu s-a expus asupra încălcărilor regulilor de

circulație de către participanții accidentului, iar Centrul Național de Expertize Judiciare consideră, că aceste întrebări necesită a fi rezolvate. Potrivit aceleiași cereri de apel partea vătămată a menționat, că a luat cunoștință cu sentința motivată și redactată la data de 10 septembrie 2012.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 30 aprilie 2014 a fost respins apelul declarat de către partea vătămată Borsenco Vladimir, ca fiind declarat peste termen.

A fost admis apelul declarat de către procurorul în procuratura r-lui Anenii Noi, Sergiu Podrez, casată integral sentința Judecătorei Anenii Noi din 10 aprilie 2012 în cauza penală privindu-l pe Balan Veaceslav, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează.

Balan Veaceslav a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea pedepsii la amendă în mărime de 300 unități convenționale, adică 6000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 1 an. Acțiunea civilă înaintată de către Borsenco Vladimir a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului acesteia să se expună instanța de judecată în ordinea procedurii civile.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat, că inculpatul Balan Veaceslav a încălcat un șir de prevederi ale Regulamentului Circulației Rutiere, fapt care a fost demonstrat în instanța de judecată prin probele prezentate, iar instanța de fond unilateral a analizat probele la dosar, oferind o interpretare și constatare incorectă a faptei imputate.

5. La 23 iunie 2014, decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatului Balan Veaceslav cu avocatul său Rogut Anatolie, prin care invocînd temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței primei instanțe, relatînd că:

- instanța de apel greșit a apreciat probele, în acțiunile inculpatului Balan Veaceslav lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii;

- inculpatul nu a prevăzut și nici nu era obligat să prevadă că autovehiculul condus de către Sleptov Sergiu nu va respecta prevederile art. 39, 40, 45 din Regulamentul Circulației Rutiere;

- acțiunile neregulate ale lui Sleptov Sergiu cu autovehiculul „Suzuki Grand Vitara” a declanșat acest accident rutier;

- procurorul nu a dovedit că dacă inculpatul Balan Veaceslav se deplasa regulamentar cu 70 - 90 km/h, putea evita tamponarea, aceasta este argumentat și de experții Tveordohleb M, Hapatnicovschi M..

6. Judecînd recursul declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează, că acesta urmează a fi admis, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recurs ordinar la 23 iunie 2014, împotriva deciziei instanței de apel din 30 aprilie 2014, pronunțată la 29 mai 2014, în termen.

Drept temei pentru declararea recursului, recurentul a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile în care nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Instanța de recurs menționează că această prevedere legală și-a găsit reflectare în cauza dată.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept de al admite, cu casarea totală a hotărârii atacate și să mențină hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Astfel, în opinia Colegiului penal lărgit, instanța de apel greșit a admis apelul declarat de procuror, a casat integral sentința rejudecând cauza și pronunțând o nouă hotărâre prin care inculpatul Balan Veaceslav a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, cu stabilirea pedepsei la amendă în mărime de 300 unități convenționale, adică 6000 lei, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 1 an.

Conform materialelor cauzei, instanța de fond just a verificat probele administrate la dosar, concluzionând, că învinuirea formulată inculpatului Balan Veaceslav nu și-a găsit confirmare. După cum rezultă din probele administrate procurorul s-a bazat pe depozițiile părții vătămate Borsenco Vladimir Ivan care în momentul accidentului n-a observat circumstanțele lui; martorilor Sleptov Sergiu, Mihailov Igor care activează în aceeași organizație, persoane cointeresate în cauză, care atât în cadrul urmăririi penale cât și în ședința de judecată au declarat, că n-au observat automobilul de model „Volvo” condus de inculpatul Balan Veaceslav în momentul manevrei; martorul Sleptov Sergiu în ședință a dat declarații contradictorii, afirmând că vizibilitatea era de 300 m și în același timp n-a observat automobilul de model „Volvo”, iar martorul Mihailov Igor a declarat, că n-a observat dacă conducătorul automobilului de model „Suzuki” - Sleptov Sergiu a semnalizat schimbarea direcției automobilului. Expertul auto nu s-a expus asupra încălcării regulilor de circulație de către participanții accidentului (p.3.4 din ordonanță).

Colegiul penal lărgit relevă, că instanța de apel greșit a apreciat critic concluziile expertului auto tehnic deoarece, reieșind din declarațiile lui le-a făcut în baza materialelor puse la dispoziție de către urmărirea penală fiind incomplete.

Colegiul penal lărgit consideră, că instanța de fond corect a concluzionat că din declarațiile martorului Lăcusta Artur, care din motive necunoscute n-a fost introdus de către acuzare în lista probelor, reiese, că dînsul la data comiterii

accidentului se deplasa în spatele automobilului de model „Volvo” condus de inculpatul Balan Veaceslav și a observat că automobilul de model „Suzuki” încalcând regulile de circulație brusc și-a schimbat direcția creînd obstacol automobilului de model „Volvo” și ca conducător auto profesional a considerat, că accidentul la generat conducătorul a automobilului de model „Suzuchi”.

În acest context, instanța de recurs menționează, că instanța de fond corect a constatat că deoarece carosabilul la moment nu era marcat conform prevederilor art. 42 al Regulamentului Circulației Rutiere, în lipsa acestora benzile se determină de către conducătorii vehiculelor ținînd cont de lățimea carosabilului, gabaritele vehiculelor și intervalele de asigurare. Afirmția că inculpatul Balan Veaceslav n-a ținut cont de interval, instanța de fond corect a apreciat-o critic, deoarece n-a fost efectuată expertiza trasologică.

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide, că instanța de fond corect a stabilit, că conform schemei lățimea drumului este 11 m, iar în acest caz art. 42 p.4 al Regulamentului Circulației Rutiere prevede „...pe drumurile cu circulația dublu sens, care au trei benzi pentru circulație, banda din mijloc este destinată circulației în ambele sensuri, dar intrarea pe această bandă este permisă numai pentru efectuarea manevrei, ocolire, depășire, preselectare, pentru virarea la stînga sau întoarcere. În ședința de judecată nu s-a confirmat faptul că conducătorul autovehiculului de model „Suzuki”, ieșind de pe drum rudimentar a semnalizat intenția de a-și schimba direcția de pe traseu pe alt drum rudimentar și că prin această manevră nu a creat obstacole automobilului de model „Volvo”, care se deplasa pe drumul principal.

Potrivit art. 32 p. 1 al Regulamentului Circulației Rutiere pentru prevenirea oricărui pericol, pentru a stîngeni traficul semnalizarea cu ajutorul semnalizatoarelor de direcție nu le acordă prioritate și nu-i scutește pe conducătorii de vehicule de obligarea luării tuturor măsurilor necesare pentru prevenirea accidentului în traficul rutier, iar potrivit art. 52 p. 1 al Regulamentului Circulației Rutiere „...vehiculele se depășesc numai pe partea stîngă, constatîndu-se faptul, că inculpatul a început manevra de depășire încă cînd automobilul de model „Suzuki” se afla pe banda întîi, iar inculpatul cu automobilul de model „Volvo” se deplasa pe drum cu prioritate.

Astfel acțiunile neregulamentare ale conducătorului a autovehiculului de model „Suzuki” au declanșat accidentul de circulație.

Instanța de fond just a făcut referire la prevederile art. 39 p.1 al Regulamentului Circulației Rutiere care stipulează că „înaintea începerii deplasării, reîncoronării sau schimbării a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru participanți la trafic, precum și potrivit art. 40 p.1 „a” al Regulamentului Circulației Rutiere „înaintea virării la stînga conducătorul de vehicul trebuie să se

apropie din timp de axa drumului în cazul circulației dublu sens, p. b) - să cedeze trecerea vehiculelor care vin din sens opus și urmează să se deplaseze înainte sau la dreapta, precum și pietonilor.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală (red. 27.10.2012), instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Astfel, în pct. 18 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție din 30 octombrie 2009 „*Cu privire la judecarea recursului ordinar în cauza penală*”, este atenționat că, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucît odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atît în fapt, cît și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărîrii primei instanțe.

Apelul este și o cale de reformare a hotărîrii. În cazul admiterii lui, hotărîrea atacată este desființată integral sau în parte, iar cauza va primi o nouă rezolvare în instanța de apel. În baza apelului se face o nouă judecată în fond a cauzei, apreciindu-se probele din dosar, utilizîndu-se și posibilitatea administrării de noi probe.

Probele administrate în cadrul urmării penale cît și cele verificate în ședințele de judecată a primei instanțe, inclusiv și versiunea inculpatului Balan Veaceslav, precum că el nu a comis infracțiunea ce i se incriminează în baza art. 264 alin. (1) - urma a fi verificată în ședința de judecată în strictă conformitate cu prevederile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, creîndu-i și părții apărării condițiile necesare pentru cercetarea multilaterală și în deplină măsură a circumstanțelor cauzei și, apoi prin prisma art.101 Cod de procedură penală, instanța de apel trebuia să treacă la aprecierea probelor, încît să se pronunțe din care motiv le acceptă pe unele probe și le exclude pe altele.

Recurentul, în recurs accentuează că din probele administrate în cauză, nu rezultă vinovăția inculpatului Balan Veaceslav în comiterea infracțiunii incriminate acestuia în baza art. 264 alin. (1) Cod penal.

În atare situație, în speță sunt constatate elementele caracteristice ale erorii grave de fapt, întrucît din examinarea coroborată a materialului cauzei, rezultă un

viciu juridic la stabilirea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului părții acuzării.

Colegiul penal lărgit mai constată, că contrar prevederilor art. 394 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, partea descriptivă a hotărîrii de condamnare adoptată de către instanța de apel în privința lui Balan Veaceslav în baza art. 264 alin. (1) Cod penal nu cuprinde: descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, cu indicarea locului, timpului, modului săvîrșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

Sub acest aspect, instanța de apel era obligată, ca în urma verificării legalității și temeiniciei hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, precum și, cercetarea suplimentară a probelor administrate de instanța de fond, să descrie starea de fapt constatată.

Prin descrierea faptei considerate a fi dovedită, se cere ca modul săvîrșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii să coroboreze cu concluzia privind încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

Din analiza deciziei instanței de apel, rezultă că nu există o asemenea coroborare, nu au fost îndeplinite aceste prevederi legale și fără a stabili existența faptei criminale, instanța de apel s-a mărginit numai cu enumerarea acțiunilor ilegale, în comiterea cărora, Balan Veaceslav a fost învinuit de către organul de urmărire penală, totodată condamnîndu-l pentru comiterea infracțiunii concrete, prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, exprimîndu-se în hotărîrea sa, că „... Colegiul penal constată pe deplin dovedită vinovăția lui Balan Veaceslav în comiterea infracțiunii imputate și anume art. 264 alin. (1) Cod penal cu calificativul de încălcarea regulilor de securitate a circulației sau exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății”, nefiind descrise locul, timpul, modul săvîrșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

În concluzie, instanța de apel nu era în drept să considere dovedită fapta, care nu a fost constatată în decizie, dar, prin pronunțarea unei noi hotărîri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, conform art. 394 Cod de procedură penală, era obligată să constate faptele pentru care a pronunțat hotărîrea de condamnare.

Prin urmare, la judecarea cauzei date în ordine de apel, au fost încălcate prevederile art. 415 alin. (1) pct. 2) și 417 alin.(1) pct.8 Cod de procedură penală – decizia instanței de apel este întocmită incorect procedural, fiindcă nu cuprinde descrierea faptei criminale și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

Din considerentele relevate, recursul ordinar declarat de avocatul Rogut Anatolie în numele inculpatului Balan Veaceslav urmează a fi admis, cu casarea

deciziei instanței de apel și menținerea sentinței instanței de fond.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Balan Veaceslav cu avocatul său Rogut Anatolie, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 30 aprilie 2014 în privința lui Balan Veaceslav cu menținerea în totul a sentinței Judecătoriei Anenii Noi din 10 aprilie 2012 în privința lui ***Balan Veaceslav Valentin***.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **02 decembrie 2014**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Toma Nadejda

Moraru Petru